

Kommunledningskontoret
Kommunfullmäktige

Datum:
2020-05-20

Diarienummer:
KSN-2020-00023

Handläggare:
John Hammar

Inlämnade motioner 25 maj 2020

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** överlämna motionerna till kommunstyrelsen för beredning

Inlämnade motioner

- Motion om jämlikhetskommission från Tobias Smedberg (V)
- Motion om att skrota LOV från Tobias Smedberg (V)
- Motion om bygglov som är säsongorienterade från Stefan Hanna (-)
- Motion om återkopplingstid vid föreningars ärenden med Uppsala kommun från Stefan Hanna (-)
- Motion om smartare upphandling av hemtjänst från Stefan Hanna (-)
- Motion om att räkna på biologisk mångfald vid exploatering i Uppsala kommun från Jonas Petersson (C) m.fl.
- Motion om upprustning och plantering av träd och grönska i Uppsala från Mats Åhlund (C).

Inrätta en jämlikhetskommission

Ojämlikheten ökar. Den rikaste procenten av befolkningen blir allt rikare och resten av befolkningen halkar efter. Sverige är det OECD-land där ojämlikheten växer snabbast. Och denna ojämlikhet förgör vårt samhälle. Forskning visar hur ojämlika samhällen är underlägsna de mer jämlika samhällena. I jämlika samhällen är brottsligheten lägre, folkhälsan bättre, människor lever längre och befolkningen skattar sitt välbefinnande högre. Det är så fiffigt att även den som har det ganska bra från början, får det än bättre när jämlikheten ökar och fler får tillgång till samhällets rikedomar. Uppsala behöver kraftsamla för att bygga ett jämlikt samhälle. Uppsala behöver en jämlikhetskommission.

Ojämlikheten har sedan länge gjort sig påmind i Uppsala kommun. Och nu när Coronapandemin slår mot vårt samhälle blir ojämlikheten än mer tydlig. De som förlorar mest på ojämlikheten är också de som drabbas hårdast av Corona. Underbetalda välfärdsarbetare, trångbodda och hemlösa, timvikarier och personer utan trygga anställningar. Fattigpensionärer och familjer som får gå till Stadsmissionen för att få en kasse mat som de egna pengarna inte räcker till.

Men ojämlikheten är inte bara en katastrof på ett individuellt plan. Den skapar också förödelse i vår samhällsekonomi. Ojämlikheten är ett bränsle för kriminalitet, osäkerhet och otrygghet. Kostnaderna för detta är enorma och fler kameror, ordningsvakter och poliser kan inte göra mer än att bekämpa symptomen, men aldrig orsaken till detta samhällsproblem. Ojämlikheten försämrar folkhälsan vilket leder till stora kostnader i form av sjukfrånvaro och sjukvårdsbehov. Ojämlikheten leder till att arbetsköpare får svårare att finna arbetskraft vilket hämmar såväl offentlig som privat sektors möjligheter att utveckla tjänster och produkter. Ojämlikheten försvårar för klimatomställning genom att de som är de största utsläpparna kommer undan från sitt ansvar. Ojämlikheten skapar motsättningar och undergräver förtroendet för det demokratiska samhället. Kostnaden för det går inte ens att mäta.

Kommunens eget jämlikhetsarbete försvåras genom att den kommunala verksamheten och politiken är upptagna med att trampa vatten för att hålla näsan över ytan och klara ekonomin och verksamheten för året. Men ska jämlikhetsarbetet ge resultat krävs ett mer långsiktigt arbete som ser de långsiktiga effekterna, som ser vikten av att en del av verksamheten kan behöva göra en insats som ger resultat i en annan del av verksamheten, och som inte undergrävs av kortsiktiga partipolitiska intressen.

Vänsterpartiet vill att kommunen inrättar en jämlikhetskommission. Den bör vara sammansatt av olika samhällsintressen och sakkunniga. Den bör vara fristående partipolitik för att självmant kunna lägga fram de konkreta åtgärder kommissionen anser behöver realiseras för att Uppsala återigen ska bli en allt mer jämlik kommun.

Kommissionen bör ha i uppdrag att lägga fram förslag inom tre områden vi sedan tidigare vet har stor betydelse ur ett jämlikhetsperspektiv:

1. Bostäder för alla

I Uppsala har det byggts många bostäder under senare år. Det är bra. Men det har främst byggts bostäder som tvingar människor till hög skuldsättning eller som helt stänger dörren för människor med låga eller genomsnittliga löner. Bostäder saknas helt för många med särskilda behov, till exempel personer som behöver LSS-bostäder eller boenden för äldre. Bostadskrisen som Uppsala befinner sig i är en starkt bidragande orsak till den växande ojämlikheten.

2. Trygga jobb

Coronapandemin har visat hur osäker arbetsmarknaden är för många löntagare. Personer som i år efter år går på otrygga timanställningar och inte kvalar in till a-kassa, välfärdsarbetare med så låg lön att de inte har råd ens med det nödvändigaste och som blir ännu fattigare när de går i pension. Arbetsgivare, även kommunen, som använder sig av allmän visstidsanställning och staplar korta kontrakt på varandra utan trygghet för den arbetande. Det är en i högsta grad kommunal angelägenhet att göra det som står i kommunens makt för att öka tryggheten för vanligt folk på arbetsmarknaden.

3. Valfärd att lita på

Valfärden utsätts år efter år för krav på besparingar och effektiviseringar. En del av dessa genomförs utan att kvaliteten i eller tillgången till välfärd påverkas, men många av sparbetingen går ut över innehållet i vår välfärd. Det blir allt svårare för kommuninvånarna att kunna lita på att välfärden finns där när vi behöver den. Fler hänvisas till privata lösningar som formas utifrån betalningsförmåga, inte utifrån behov. De demografiska förändringarna i vårt samhälle gör att arbetskraften riskerar att inte räcka till för att samhället ska kunna erbjuda en bra nivå på välfärd. Det kommer slå hårdast mot dem som redan förlorar mest på ojämlikheten.

Utöver dessa tre centrala områden ska jämlikhetskommissionen ha ett fritt uppdrag att själva forma problemformuleringar och möjliga lösningar. Jämlikhetskommissionen ska verka under en begränsad tidsperiod och presentera förslag till beslut direkt till kommunstyrelsen som bär det samordnande ansvaret för genomförande.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Vänsterpartiet:

att Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att snarast möjligt återkomma med ett förslag till inrättande av samt direktiv för en politiskt oberoende jämlikhetskommission.

Tobias Smedberg (v)

Skrota LOV!

Lag (2008:962) om valfrihetssystem, kallad LOV, har tillämpats i Uppsala kommun i över fem år. Den ger privata företag rätt att upphandlas med frihet att etablera sig var de vill för att bedriva skattefinansierad välfärdsverksamhet inom det upphandlade området. LOV-systemet är kostnadsdrivande, omöjliggör planering för framtida välfärdskapacitet, riskerar göda ekonomisk brottslighet och skatteflykt, och dränerar välfärden på resurser. Uppsala kommun bör snarast fasa ut LOV-driften från vår välfärd.

Äldrenämnden var först ut med att tillämpa LOV inom hemtjänsten från hösten 2013. Idag finns LOV-drift i Uppsala inom ledsagarservice, daglig verksamhet, hemtjänst, personlig assistans, äldreboenden och LSS-boenden.

Att konkurrensutsätta verksamheter genom LOV motiveras ofta som en besparing för kommunen, samtidigt som omsorgen ska hålla lika god eller bättre kvalitet än kommunens egen regi. Verkligheten är dock den rakt motsatta.

Vi har under de senaste åren sett flertal exempel på privata utförare i Uppsala som missköter sina uppdrag, havererade upphandlingar, konkurser och uppsagda avtal som leder till att kommunens egenregi behöver ta över drift med extremt kort varsel. Det är kostsamt. Kostsamt är också att vi inte kan planera en utbyggnad av exempelvis äldreboenden utifrån de behov vi har, utan istället förlitar oss till att den privata LOV-marknaden tillmötesgår Uppsalas behov av boenden. Nuvarande situation med en kostsam överetablering i cirka fem år, vilket sedan går över i en bristsituation, visar med tydlighet att marknadskrafter inte går att lita på om vi vill bygga för de behov vi har.

En ytterligare kostnadsdrivande aspekt är timersättningarna som är högre till de externa utförarna. Utöver detta innebär LOV en byråkratiskt kostsam köp- och säljmodell där kommunala verksamheter har affärsrelationer till varandra. Vi betalar alltså mer för något som innebär ineffektivitet, större risker och sämre samt resultat.

Vi saknar dessutom kontroll över arbetsmiljön, och brister i insyn och kontroll hos privata utförare har visat sig vara särskilt oroande under coronakrisen. Vi får förlita oss på god dialog och avtalsparagrafer, men kan inte ha samma säkerhet i hur bemanning och tillgång till skyddsutrustning ser ut i kris. Inte heller kan vi använda resurser effektivt genom att omfördela mellan olika verksamheter när såväl äldreomsorg som omsorg är upphackad mellan olika utförare. Detta problem gäller privatiserad välfärd i allmänhet, men är synnerligen påtagligt inom LOV som upphandlingsform då den gör det ännu svårare att styra kvalitetsfaktorer som exempelvis personalrelaterade frågor.

LOV-drift innebär en svårighet i den långsiktiga planeringen. Den innebär högre kostnader för Uppsala kommun. Välfärdsfrågor och bostadsfrågor är bland de högst prioriterade kommunpolitiska områdena för att bygga ett jämlikt samhälle. Vänsterpartiet anser att omsorg och äldreomsorg ska vara till för folket, för brukare och äldre, inte för aktieägare. Därför är vi konsekventa motståndare till att privatisera välfärden. Men även de partier som inte längre har några principiella invändningar mot att göra välfärden till en affär istället för till en rättighets- och trygghetsfråga, även de partierna bör se att just LOV som upphandlingsform är en direkt fara för vår kommun. En fara för vår välfärd, vår trygghet och vår ekonomi.

Med anledning av ovanstående yrkar Vänsterpartiet:

att kommunen snarast möjligt fasar ut LOV som upphandlingsform i Uppsala kommun.

Tobias Smedberg (v)

Motion: Bygglov som är säsongorienterade

Bakgrund:

Uppsalas nöjes- och turistindustri har stor förbättringspotential. Genom att stärka Uppsala som nöjes- och turistdestination blir kommunen både attraktivare att leva i och att besöka. Särskilt viktigt är det att uppmuntra initiativ som gör att turister, i alla dess former, ser ett värde av att stanna flera dagar i Uppsala. Det gynnar särskilt våra restaurang och hotellverksamheter men leder också till andra positiva ekonomiska effekter i vårt närområde. Särskilt viktigt är det att bättre utnyttja Uppsalas attraktion under perioden juni till och med augusti. Under dessa perioder finns mycket stora utvecklingsmöjligheter för turistindustrin. Uppsala är som vackrast när grönskan också klär staden med sin skönhet. Genom att erbjuda företagare möjligheten att utnyttja säsongkopplade bygglov kan företagsamma invånare säkerligen bidra till att Uppsala blir en attraktivare sommarstad. Säsongkopplade tillfälliga bygglov används bland annat i Stockholm. Stockholms kommun beskriver det enligt nedan:

”Du kan söka ett säsonglov för sådant som bara ska finnas under en del av året och som du vill upprepa på samma plats under två år eller mer. Till exempel att sätta upp en kiosk eller en uteservering under sommarsäsongen varje år.”

Redan idag upplåter Uppsala kommun möjligheten till uteserveringar. Med möjligheten till säsongkopplade tillfälliga bygglov kan nya värdefulla platser göras tillgängliga för till exempel uteserveringar eller andra värdeskapande sommaraktiviteter.

Ett exempel på plats för säsongsbaserat bygglov är i slottsparken i närheten av korsningen Drottninggatan/Nedre Slottsgatan. Det är en mycket attraktiv miljö i ett område med betydligt större turismpotential än idag.

Jag yrkar:

Att Uppsala kommun inför möjligheten till säsongsbaserade bygglov.

Att Uppsala kommun tillsammans med City i samverkan arbetar fram lämpliga platser för dessa säsongsbaserade bygglov.

Stefan Hanna
Kommunalråd

Motion: Återkopplingstid vid föreningars ärenden med Uppsala kommun

Bakgrund:

Många av Uppsalas föreningar vittnar om att Uppsala kommun är dåliga på att skyndsamt behandla olika ärenden som de lyfter till kommunen. Ärendena handlar till exempel om föreningsstöd, tillgång till verksamhetslokaler, möjligheten att få tillgång till lämplig mark för att bygga egna verksamhetslokaler och upplåtelse av offentlig plats för olika arrangemang. I de flesta av dessa föreningar utför Uppsalabor mycket värdefulla ideella engagemang som gagnar hela Uppsalas befolkning på olika sätt. Det är viktigt att kommunen etablerar bättre handläggningsrutiner så att dessa föreningars ideella krafter kan ägna sig mer åt sina löpande verksamheter och mindre åt återkommande möten med kommunen som kan pågå under oacceptabelt lång tid. Min bedömning är att föreningarna kan få mycket bättre arbetssätt med kommunen genom att förbättra processerna mellan en förening och kommunens relevanta representanter. En viktig del av denna process är att snabbare vara tydlig mot en förening om de inom rimlig tid kan få det stöd de önskar för att utveckla sin verksamhet eller ej.

Jag yrkar:

Att kommunen skapar en väg in för föreningslivet som inkluderar möjligheten för föreningar att digitalt följa var i en beredningsprocess deras ärende befinner sig.

Att kommunen alltid utser en enskild tjänsteman som är kommunens kontaktperson i ett ärende.

Stefan Hanna

Kommunalråd

Motion om smartare upphandling av hemtjänst

Både kommunen och privata utförare har idag problem att få ekonomin att gå ihop för att utföra hemtjänst åt Uppsalabor som fått biståndsbeslut om dessa tjänster. Särskilt svårt är det att få verksamheten att ekonomiskt bära sig på Uppsalas stora landsbygder. Det finns också anledning att möjliggöra miljövänligare logistik till hemtjänstberättigade på landsbygden. För att förbättra möjligheterna för miljövänligare hemtjänstlogistik samt för att göra verksamheten mer ekonomiskt bärkraftig bör kommunen inleda ett projektarbete med dagens leverantörer om hur ett bättre avtal kan se ut för utförande av hemtjänst. Ett eventuellt upphandlingsscenario kan vara att dela Uppsala i 4-6 "tårtbitar" där delar av staden ingår. I varje "tårtbit" kan hemtjänstberättigade endast välja mellan egen regi och en privat utförare.

Jag yrkar:

Att starta ett upphandlingsprojekt kopplat till hemtjänsten där dagens leverantörer av hemtjänst bjuds in att delta i arbetet att utforma ett bättre fungerande upphandlingsunderlag.

Stefan Hanna

Kommunalråd

Uppsala, den 18 maj 2020

Motion om att räkna på biologisk mångfald vid exploatering i Uppsala kommun

Biologisk mångfald är viktigt för ett fungerande samhälle. Det är dessutom oerhört värdefullt för såväl ekonomin som vårt välbefinnande. Luften vi andas in, vattnet vi dricker och maten vi äter förlitar sig på biologisk mångfald. Växter rengör luften och bin pollinerar matgrödor. Hundratals kommuner, regioner och länder världen över har i dag en strategi för biologisk mångfald och i vissa länder är det obligatoriskt.

Den biologiska mångfalden minskar i en rasande takt och en anledning till att större krafttag inte görs är att det ofta kan viftas bort som något omätbart som inte går att räkna och likställa med en ekonomisk investering. Centerpartiet vill inte att Uppsala ska gå samma väg. I takt med att kommunen exploaterar mer än någonsin och i en snabb takt anser vi att en ambition borde vara att arbeta utifrån en strategi som lämnar den naturliga miljön i ett mätbart bättre tillstånd än i vilket den ursprungligen var. Resultatet skulle bli en nettovinst i biologisk mångfald.

I flertalet länder, bland annat Storbritannien, används ett system för 'biologiska mångfaldsenheter' som används för att mäta biologisk mångfald före och efter exploatering. Systemet innebär att man gör en kvantitativ bedömning som visar förändringen i biologisk mångfald på ett robust, konsekvent och öppet sätt. Utifrån bedömningen tas en plan fram för hur den biologiska mångfalden kan öka. Byggplaner kan alltså godkännas först om det kan säkerställas att den biologiska mångfalden kan öka med de åtgärder som föreslås.

Systemet används i dagsläget framför allt vid utveckling av infrastrukturprojekt som vägar, järnvägar, flygplatser och kraftproduktionsanläggningar. Även om Uppsala kommunen inte kan lagstifta om det kan man likt systemet för GYF (Grönytefaktor) använda det som en parameter som markexploatör ska planera och agera utifrån för att få bygglov. Vissa utvecklare arbetar redan enligt strategin om att beräkna biologisk mångfald för att gå plus och gör detta frivilligt, med stor framgång. Det allmänna samförståndet är att de ekonomiska och marknadsmässiga fördelarna uppväger alla kostnader.

Centerpartiet anser att Uppsala kommun behöver arbeta tydligare och bättre med biologisk mångfald och säkra att den förbättras vid de projekt som kommer genomföras i framtiden för att säkra en hållbarhet i samhällsbygget.

Med anledning av detta föreslår Centerpartiet kommunfullmäktige besluta

att Uppsala kommun ska utreda möjligheten att arbeta med biologisk mångfald på ett systematiskt sätt vid exploatering och platsutveckling.

att Uppsala kommun ska ta fram en strategi för hur man ska säkerställa en förbättring av biologisk mångfald vid exploatering och platsutveckling.

Jonas Petersson (C)
Andre vice ordförande, Gatu- och samhällsmiljönämnden

Mats Åhlund (C)
Andre vice ordförande, Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Karin Ericsson (C)
Plan- och byggnadsnämnden

Uppsala, den 19 maj 2020

Motion om upprustning och plantering av träd och grönska i Uppsala

Uppsala innerstad växer. Tusentals personer har flyttat in i den nya citynära stadsdelen Kungsängen (Industristaden). Gatorna mellan centrala Uppsala och Kungsängen, där alltför många rör sig, är i stort behov av upprustning. Som de nu ser ut ger utformningen intrycket av att staden tar slut söderut och bidrar till att området uppfattas som trist och uppdelad.

De smala trottoarerna och monotona gaturummet gör att färre lockas att ta sig till fots och i stället väljer bilen trots att det är en kort sträcka. I och med den kommande upprustningen och ombyggnationen av Hamnplan och området kring Skatte- och Livsmedelsverket ser Centerpartiet ett stort behov av att även komplettera med en upprustning de gator som utgör en viktig länk mellan Innerstaden och Kungsängen.

Uppsala kommun ska arbeta aktivt med klimatanpassning i alla verksamheter. Stadsträdsåret innebar dessvärre inte att träd planterades i den nu aktuella delen av staden. Grönska och träd ska användas för att erbjuda svalka under värmeböljor. Grönska ökar också trivselen och attraktiviteten och bidrar till ett bättre innerstadsklimat.

De aktuella gatorna behöver moderniseras, rustas upp och göras attraktivare med möbleringszoner och mer plats för gående och levande gaturum. Fler träd och annan grönska behöver planteras utmed de gator som förbinder centrala Uppsala med den nya stadsdelen i Kungsängen för att bryta det monotona intrycket gatorna ger i dag. Ett trivsammare gaturum skulle dessutom på sikt kunna locka fler verksamheter som ytterligare kan bidra till ett mer levande stadsrum i området.

Med anledning av detta föreslår jag kommunfullmäktige besluta

att Kungsängsgatan mellan Bangårdsgatan och Kungsängstorg ska rustas upp i enlighet med motionens föredragning.

att Dragarbrunnsgatan mellan Bäverns gränd och Strandbogatan ska rustas upp i enlighet med motionens föredragning.

Mats Åhlund (C)